

Slovenski dom

Stev. 60

V Ljubljana, četrtek 13. marca 1941

Leto VI.

Nemčija in Jugoslavija uradno zanikujeta . . .

. . . vsa zlobna poročila tuje propagande o nekakem nemškem ultimatu naši vladi

Berlin, 13. marca. m. United Press: Na pristojnih nemških mestih izjavljajo, da so »smešne vse vesti, ki pravijo, da je Nemčija poslala Jugoslaviji ultimatum.«

Belgrad, 13. marca. m. Vtise, ki jih je vzbudilo v tujini poročilo agencije Avale, s katerim zanika vesti, da bi bila nemška vlada poslala jugoslovanski vladi ultimatum, poleg »Vremena« objavljata tudi »Politika«. »Politika« piše:

V mnogih poročilih iz Berlina se poudarja, da v taborih, ki so sovražno razpoloženi do Nemčije, izkoriščajo vsako priliko, da bi tudi druge nevtalne ali nevojskoječe se države potegnili v vojni vrtnec. Politika in propaganda sovražnikov Nemčije delata v tem pogledu neutrudljivo. O današnjem položaju glede ureditve odnosov na Balkanu ter posebno v trenutku, ko prav med Jugoslavijo in Nemčijo potekajo prijateljski razgovori, nasprotna propaganda razširja fantastične vesti o odnošjih med obema državama.

Iz znanih virov, ki so nasprotni Nemčiji, so bile sporočene vesti o nekem ultimatu, ki da je bil poslan Jugoslaviji. Druge, podobne vesti, ki so šle za tem, da se prijateljski odnošaji med Jugoslavijo in Nemčijo ne prikazujejo takšni, kakršni dejansko so, so tudi prišle iz istih virov.

To je dalo pobudo, da je agencija Avala poslala v tujino pooblaščenemu sporočilo, v katerem je odločno zanikala te vesti, ki so bile sporočene

tudi po londonskem radiu. Jugoslovanski preklic je naletel na popolno odobravanje in razumevanje v nemških političnih krogih, ki vedo, da se Jugoslavija ne da zapeljati z nobenimi vzemirljivimi vestmi, temveč da ima pred očmi samo svoje državne in narodne koristi.

Iz Rima pa o vtisu tega preklica agencije Avale poroča »Politika« naslednje:

Tukajšnji tisk na vidnem mestu prinaša poročilo agencije Avale, s katerim zanika kot po-

polnoma zlobne in izmišljene vesti iz tujih virov o ultimativnem koraku nemškega poslanika v Belgradu. Rimski radio je tudi objavil poročilo agencije Avale in nadalje omenil druge slične zlobne vesti, ki so nasprotne državam osi, in ki hočejo prijateljstvo med Jugoslavijo in Nemčijo prikazati v luči, ki ne odgovarja resnici. Rimski politični krogi so tako odločno stališče in odgovor iz Belgrada na vsa tuja podtikanja opazili in sprejeli z velikim odobravanjem.

Letalska vojna med Nemčijo in Anglijo:

Nemci nad številnimi angleškimi mesti, Angleži nad Berlinom, Hamburgom in Bremenom

Berlin, 13. marca. DNB Nemško vrhovno poveljstvo poroča snoči: Nočoj so skupine naših bombnikov napadle v vojaškem oziru važne industrijske naprave v Birminghamu ter pristaniške naprave in doke v Londonu in Southamptonu. Napadi so rodili dobre uspehe.

Včeraj so bili podnevi izvedeni uspešni napadi na letališča v južni Angliji in na pristaniške naprave v Portsmouthu. Daljnostrelno topništvo je s kopnega obstreljevalo sovražnikove vojne ladje, ki so plule po Rokavskem prelivu.

Ponoči je sovražnik na nekaj mestih v severni Nemčiji metal rušilne in zažigalne bombe. Prizadejana je bila neznatna tvarna škoda. Ubityh in ranjenih je bilo nekaj civilistov.

Od 6. do 11. marca je sovražnik izgubil 11 letal. Zanesljivo je ugotovljeno, da so bila 4 letala uničena na letališčih samih. V tem času znašajo naše izgube 9 letal.

Berlin, 13. marca. DNB. Neke skupina britanskih letal je letela v noči od 12. na 13. marec nad dvema mestoma v severni Nemčiji in nad Berlinom. Nemško protiletalsko topništvo je sestrelilo pet sovražnikovih letal. To je bil prvi letalski napad na Berlin po 82 dneh.

London, 13. marca. o. Reuter. Začela se je angleška letalska ofenziva proti mestom v Nemčiji in mestom v zasedenem ozemlju. Angleška letala so snoči bombardirala Kiel, Bremen, Hamburg in Bremerhafen ter mesta v zasedenem ozemlju. Podrobnosti o tem napadu še niso znane. Predsnočnim je bil napaden Kiel, Bremen, Rotterdam ter letališča v severni Franciji.

Snočnji napad je 37. napad na Berlin, 62. na Hamburg ter 57. na Bremen.

Snoči so sovražna letala bombardirala angleška mesta na različnih krajih, posebno močno pa neko mesto v severozahodni Angliji. Poročajo, da je bilo povzročeno več požarov in razdejanj več stavb, smrtnih žrtev pa ni mnogo. Angleško protiletalsko topništvo in angl. loviči so sestrelili preteklo noč devet nemških bombnikov. V zadnjih treh nočnih napadih na Anglijo so Nemci izgubili devetnajst bombnikov. Angleška obramba je v vsakim dnevno močnejša in bo prišel čas, ko bodo Angleži tudi ponoči gospodarji neba.

Včeraj podnevi napadi niso bili hudi, samo neko mesto v južnovzhodni Angliji je bilo bombardirano. Povzročena škoda ni velika in tudi smrtnih žrtev ni veliko.

Posledice atentata v Carigradu

Ankara, 13. marca. Anatolska agencija: V zvezi s snočno eksplozijo v carigradskem hotelu »Pera Palace« je bilo izdano poročilo, ki med drugim pravi, da se preiskava nadaljuje. Tri osebe so bile ubite, 22 ranjenecov pa je v zdravniški oskrbi.

Med štirimi osebami, ki so našle pri včerajšnji eksploziji v hotelu »Pera Palace« smrt, je tudi gdč. Fliesova, tajnika britanskega vojnega atašeya v Sofiji. Gdč. Armatrongovi, ki je tudi bila zaposlena v britanskem posmištvu, je eksplozija odtrgala obe nogi.

Ugotovljeno je bilo, da so bile bombe primršane med poslanikovo priljago pred odhodom iz Sofije. Namen je bil uničiti važne listine, ki jih je odnesel poslanik v Carigrad.

Angleška zahvala Ameriki
za novo pomoč

London, 13. marca. Reuter. V poslanski zbornici je včeraj angleški ministrski predsednik Churchill dal izjavo o ameriški pomoči in med drugim dejal: Zakonski načrt o posojanju in prodaji vojnega materiala je včeraj postal zakon, ker daj predsednik Roosevelt nanj podpisal. Pripravljen sem, da spodnja zbornica v imenu našega naroda želi izraziti globoko zahvalo in vse spoštovanje temu velikemu in pametnemu političnemu dogodku. Najmočnejša demokratična država je s tem svojim korakom izjavila, da bo dala svojo ogromno industrijsko in finančno zagotovitev porazu narodnega socializma, da bi veliki in mali narodi mogli živeti varno in svobodno. V imenu vlade britanskega veličanstva, te zbornice in vsega naroda ter tudi vseh tistih narodov, ki ljubijo svobodo. izražam Zdrženim državam severne Amerike zahvalo za njihov korak.

Razvoj vojne na afriških frontah

Letalski napadi na Malto in Dodekanez. Prodiranje proti Addis Abebi
Prihod novih čet iz Avstralije in Nove Zelandije

Nekje v Italiji, 13. marca. Stefani, 278. ital. uradno vojno poročilo pravi:

Severna Afrika: Letala nemškega letalskega zbora so bombardirala britanska taborišča in motorizirana sredstva.

V noči od 10. na 11. marec je izvedel sovražnik letalski napad na Tripolis. Ni bilo niti ene žrtve, škoda pa je majhna. Na Egejskem morju so britanska letala napadla naša letalska oporišča na otoku Rodos. Ena oseba je bila ranjena, nekaj pa je bilo tvarne škode.

Vzhodna Afrika: Naši oddelki so napadli in zavzeli neko sovražnikovo postojanko na odseku pri Kerenu ter zapodili v beg sovražni oddelki. V Somaliji so naša letala metala bombe na sovražnikove naprave ter povzročile požare. Britanska letala so bombardirala mesta v Eritreji, niso pa prizadejala znatnejše škode.

Berlin, 13. marca. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča snoči:

Na področju Sredozemskega morja so nemške letalske skupine zalede z bombami težkega kalibra vojaške naprave na otoku Malta. Drugi uspešni napadi so bili izvedeni na britanske transportne oddelke v severni Afriki.

Kairo, 13. marca. m. Reuter. Britansko poveljstvo objavlja uradno poročilo, da so britanske čete preselele v Somaliji na dva dela sovražnikovega armada, ki je štela 33.000 vojakov. Večji del te vojske, 31.000 mož je ujetih ali pa je padlo na bojišču. Kakih ostalih 500 mož se pa še vedno bori na umiku proti severu. Zajetih je bilo 46 poljskih topov, 12 obalnih in 8 protiletalskih.

Na bojiščih ob kenjski meji je prezgodaj začelo deževati.

Zunanji minister Eden in načelnik generalštaba general Dill v Kairu nadaljujeta razgovore s poveljniki britanskega letalstva, mornarice in kopenske vojske, generalom Wavelom, admiralom Cunninghamom in letalskim maršalom Longmorem.

Britanske čete prodirajo proti Hararju in si utirajo pot z motoriziranimi oddelki. V zadnjih dveh dneh so prešle razdaljo 200 km in niso nikjer naletele na sovražnikov odpor. Le tu pa tam je sovražnik izvedel bombardiranja. Kar se tiče odpora v Džižigi in Hararju, so se sovražnikovi oddelki utrdili v severnih predelih, medtem ko britanske čete prihajajo od juga. Število ujetnikov vsak dan raste.

Uradno poročajo, da so imperialne čete iz Avstralije in Nove Zelandije, ki so zapustile Anglijo,

Italijanska agencija Stefani zavrača grška poročila, da bi bila italijanski prosvetni minister Bottai ter korporacijski minister Cianetti padla na albanskem bojišču. Major Bottai, ki so ga Grki ujeli, nima nobene zveze z ministrom Bottaiem (minister Bottai ima v vojski tudi stopnjo majorja).

Vesti 13. marca

Vse zadnje govornice o Jugoslaviji in njenem stališču so propagandnega značaja. Jugoslovansko stališče je jasno, razpoloženje političnih in ljudskih krogov mirno, odločno in neustrašno, priznava tudi londonski radio.

Kanceler Hitler je včeraj nenadno odpotoval v Linz, kjer se bo udeležil proslav ob triletnici vkorakanja nemških čet v Avstrijo. Poročajo, da bo kanceler Hitler pri tej priliki obiskal tudi grob svojih staršev v rojstnem mestecu Braunau pri Linzu.

V nemškem zunanjem ministrstvu izjavljajo, kakor poroča DNB, da jim ni nič znanega o kakih predlogih Grčiji, da bi se ustavile sovražnosti med njo in Italijo. Tudi atenska uradna agencija je pred dvema dnevi dala poročilo, da grška vlada ni od nemškega poslanika v Atenah dobila nobene takega posredovalnega predloga.

Narodni dan molitev za zmago in mir bodo privedili 23. marca v Angliji in Kanadi, je izjavil predsednik vlade Mackenzie King.

Angleški zunanji minister Eden je imel včeraj dolg posvet s predsednikom egiptovske vlade Sidi pašom, poroča Reuter.

Malajski polotok se lahko upre vsakemu napadu, kakor so pokazale zadnje velike vojaške vaje. prirejene tako, kakor da »gre zares«, poroča angleško vrhovno poveljstvo v Singapurju.

Japonski zunanji minister Macuoka je pred odhodom v Evropo izjavil, da bo iz vladnosti obiskal tudi sovjetskega zunanjega ministra, poroča United Press. Stefani napoveduje, da bo sprejet tudi pri Stalinu, sovjetska uradna agencija Tass pa o tem ne govori nič.

Francoska vlada odločno zavrača vse govornice, da bi bila dala Nemčiji na razpolago pomorska in letalska oporišča v Maroku, poroča Havas.

»Ne prihajam v Evropo, da bi se bolj strnil vrste trojne zveze, ker bi to bilo odveč«, je izjavil japonski zunanji minister dopisniku Stefanija. List »Popolo di Roma« piše v zvezi z njegovim potovanjem, da članstvo v trojni zvezi prinaša članicam ne le koristi, temveč tudi obveznosti.

Zadnji velik nemški napadi na London in Portsmouth, ki so povzročili strahovito razdejanje, dokazujejo, da potek, kraj in čas vojnih nastopov še nadalje narekuje nemško letalstvo in da mu Angleži niso v ničemer vzeli iz rok pobude. To je po poročilu DNB nemški odgovor na izvajanja angleškega letalskega ministra.

V Gibraltar so dospeli novi oddelki angleške pehote in topništva. Po raznih točkah obale so postavili še več daljnostrelnih topov, javlja United Press.

Naravnost smešna je trditev nasprotne propagande, da bi bili eksplozije v carigradskem hotelu »Pera-Palace« pripravili Nemci. Ni izključeno, da so Angleži iz Sofije prinesli s seboj razstrelivo, s katerim so hoteli razdejati vodovod v bolgarski prestolnici, pa je razstrelivo eksplodiralo v Carigradu, pravi DNB.

Ukaz o sestavi romunskega vrhovnega vojnega sveta je bil objavljen včeraj. Svet sestavljajo: obrambni minister, podtajnik za vojsko, mornarico in letalstvo, poveljniki armad ter načelnik glavnega generalnega štaba, poroča Stefani.

Navdušenje, s katerim je Churchill sporočil sprejetje zakona o podpiranju Anglije, jasno dokazuje krče ostarele Anglije, ki je že izgubila igro v boju z Nemčijo in Italijo ter polaga v ameriško podporo morda dosti več upanja, kakor pa ta podpora v resnici pomeni. Vse to potrjuje zaton Anglije, ki zdaj prvič v zgodovini javno priznava, da ni več gospodar svoje usode. Kadar je kako cesarstvo v podobnih razmerah, to že pomeni njegov konec, sodi Stefani.

»Zakaj moramo sovražiti Grke,« je naslov uvodnika v uglednem italijanskem dnevniku »Stampa«. List na to vprašanje odgovarja, da si morajo Italijani vtisniti v spomin veliko resnico iz sedanje vojne, da Grki sovražijo Italijo. Skrivnost grškega odpora in napadalnosti, — ki ju bo italijansko orožje neizprošno zlomilo, — je prav v tem grškem sovražstvu. Grki vodijo proti Italiji vojno ljudskega sovražstva. — To dokazuje grški tisk, ki razglasa Italijo za zgodovinsko sovražnico Grčije, dokazuje vsa grška politika zadnjih let. Italijani se morajo tega zavdati in na sovražstvo odgovarjati s sovražstvom.

V novembru in decembru lani ter v januarju letos je nemško vojno brodogradništvo letalstvo potopilo Angliji 2 milijona 37.000 ton trgovskih ladij, hudo poškodovanih pa je bilo še 175 trgovskih ladij. Tu niso vštete izgube zaradi min. pravi včerajšnje uradno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva.

Ob drugi obletnici kronanja se je sv. oče Pij Dvanajsti udeležil slovesne službe božje v zgodovinski Sikstinski kapeli.

Ameriške radijske postaje so snoči dale poročilo, da se je v Pireju in Solumu izkrcalo večje število angleških čet in da mislijo Angleži poslati v grško Tracijo deset divizij svoje vojske.

Izjemno stanje na Holandskem, razglašeno zaradi nedavnih nemirov, je odpravljeno, ker se je položaj naglo popravil, poročajo nemški listi.

Sovjetska Rusija je nedavno vzpostavila redne diplomatske zveze s Siamom. Ameriški tisk trdi, da zaradi tega, da ne bi Siam, ki so mu Japonci posredovali ugoden mir s francosko Indokino, prišel pod prehud japonski vpliv.

Leto 1940 so Zdržene države poslale Angliji 3552 letal ter 4986 nadomestnih motorjev, poroča ameriško trgovinsko ministrstvo.

VSE NAŠE NAROČNIKE IN PRIJATELJE na Gorenjskem, Dolenjskem in Štajerskem, prosimo oproščenja, da so včeraj dobili naš list z veliko zamudo, ali pa sploh ne. Uredništvo te nepotrebne zamude ni povzročilo in bo v bodoče skrbele, da se take nevednosti ne bodo ponavljale.

Neomejen izvoz letalskega bencina in olja iz Amerike v Anglijo

Newyork, 13. marca. AA. Reuter. Vlada Zdrženih držav je sklenila dovoliti neomejen izvoz bencina in olja, potrebnega za letalstvo. Oboje se bo v neomejenih količinah izvažalo v vse dele Velike Britanije in britanskega imperija.

Nučičev jubilej v ljubljanski drami

Ljubljana, 13. marca.

Slovensko Narodno gledališče je snoči lepo proslavilo jubilej štiridesetletnega dela velikega slovenskega umetnika Hinka Nučiča. Naše gledališče je bilo snoči skoraj premajhno, da bi moglo sprejeti vse tiste, ki se s tako lepimi spomini obene Nučičevih vesele lepih in zmagovitih časov naše Drame v letih po prevratu v letu 1918. Tedaj se je Nučič že enkrat postavil na čelo naše Drame in je zasadi tako globoko, da je zmogla pomemben umetniški polet vsaj v prvih 10 letih. Toda Nučič je ustvaril slovensko Narodno gledališče tudi v Mariboru in mu izkopal prav tako trdne temelje — izreden dokaz: ne samo njegove velike umetniške sile, ampak tudi vidnih sposobnosti, ki so se v obeh gledališčih — v Ljubljani in v Mariboru — izkazale in obnesle.

Ljubljana je svojemu velikemu rojaku privedla priručnik in topel sprejem. Pričakoval ga je oder, zasut v vencih in rožah, lep okvir pa so mu bili skoraj vsi člani slovenskega dramskega ansambla, ki so nekateri njegovi učenci, drugi pa njegovi sodelavci in prijatelji. Dolgo je občinstvo pozdravljalo Hinka Nučiča, dokler ni prvi spregovoril v pozdrav v imenu uprave Narodnega gledališča Pavel Golia, vršilec dolžnosti ravnatelja Drame. Prav iz srca pa mu je nato spregovoril predsednik slovenske skupine igralcev Drenovec, nakar je Slavko Jan prečital pozdravni pismi bana gosp. dr. Marka Nallatena in župana mesta Ljubljane gosp. dr. Adlešiča. Prav lepo sta Nučiča pozdravila tudi naš starosta Danilo in ga. Avgusta Danilova.

Zelo ginjen se je Nučič zavaljal za lep pozdrav in za čestitke. Bolj poredko je prihajal med nas, to priznava, toda prepričan je, da je v Zagrebu

med brati Hrvati vendarle veliko storil za resnično zblizanje in sodelovanje med obema bratskima narodoma. Sam ima še mnogo lepih načrtov in zamisli, toda sedaj na koncu poti bo mogoče težko uresničiti še vse tisto, kar bi hotel. Toda v Zagrebu je na oder spravil mnogo slovenskih del, zlasti Cankarja in Finžgarja in v veliko zadoščenje in veselje mu je, da je tudi sam po svoje doprinesel k častni zgradbi kulturnih vezi med Hrvati in Slovenci. Če je to delo resnično pozitivno, tedaj je tudi on za Slovence in Slovenijo mnogo storil.

Stedila je nato Begovičeva drama »Brez tretjeg« v režiji ge. Vike Podgorske. Velika škoda je, da smo Begovičeva dela le tako poredko dobivali na naš oder, sedaj sta pa gosta pomagla še naši Drami in si dala uvrstiti svoja goslovanja med reden spored. Tako je zopet pomagala samo slučaj vodstvu Drame, da je na oder dobilo v letošnji sezoni vsaj še eno kvalitivno delo in to v izvedbi Nučiča in Podgorske, velikih in močnih umetnikov.

Nučiču in ge. Podgorski smo resnično hvaležni, da sta sklenila tako zabrisati porazen razvoj letošnjega sporeda v Drami. Kajti naša Drama je zlasti letos pada tako nizko, da bi hudo potrebovala takega reševalca in tolikšnega vodstva, kakor v letih po prevratu, ki je moralo slovensko gledališče po štirih letih vojnih časov zopet oživetiti. Ljudje, ki so pri gledališču iskali čisto drugih učinkov, samo ne umetnostnih, so sedaj spravili Dramo na najnižjo stopnjo po 20 letih našega svobodnega narodnega in kulturnega življenja. Snoči je g. Nučič pokazal, da je še izredno mladeniški in junaški. Ali bi ne mogel na vodstvu naše Drame obnoviti še eno dobo mladostnega poleta in junaškega dela, s katerim je že v letu 1919, ko je tudi bila naša Drama na tleh, obnovil slovensko Narodno gledališče.

Ljubljana od včera do danes

Muhe meseca marca je že opeval stari nas pesnik Valentin Vodnik. Danes še lepo, da bi človek kar zavrisal, jutri pa se ti vsejdo oblaki na nebo in spet zaroje v bridki burji bele mušice. Kdo bi si bil mislil, da bo po jasnem lepem vremenu prejšnjega dne zima spet pokazala zoba! Pa jih je. Človek kar ni mogel verjeti, ko je videl, da se z vetrov iz nizke sivine raznaša sneg. Pa smo spet dobri, da, da, saj še sv. Jožef ni za nami, prezgodaj smo se veselili pomladi, si je dejal marsikdo.

Čudovit spomladanski dan

Današnji dan pa menda po čistosti neba in lepoti odnaša rekord v letošnjem letu. Tako lepega prav gotovo še nismo imeli od lani. Nebo »do pikice« jasno, niti najmanjšega oblaka ni bilo nikjer opaziti. Sonce se je že navsezgodaj veselo prismejalo čez hribe in raztrosilo svojo razkošno luč v ta prijazni svet. Pravo spomladansko razpoloženje se je nas prijel danes, vseh, po uradih, po obratih, trgovinah. Kaj pa mislite, tak lep dan! Človek se počuti kar nekam pomlajeneja, bolj svežega, radostnega in lahkega in skrbi, ki ga more ob čemernih deževnih ali oblačnih dneh oblede pred sijajem takega krasnega prav zares spomladanskega dne.

Dva konja je povozilo

Snoči je tam pri kemični tovarni v Mostah prišlo do nesreče, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Čez industrijski tir sta peljala dva konja dobro naložen voz, tedaj pa je privozil tudi tovorni vlak, ki je butnil v konja ter jih podrli. En konj je bil pri priči ubit, drugemu pa je odrtelogo nogo. Ker pri nas posebnih protez za konje nimamo, so morali težko poškodovanega konja ustreliti. Vozniku pa se ni nič zgodilo. Konja sta bila menda last g. Smodina iz Zapuž, tako da je bil pri tej nesreči oškodovan za lepe denarce.

Izpremembe pri TOI zbornici

Po odloku ministra za trgovino in industrijo z dne 25. februarja 1941 je bil odpravljen komisariat pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ter je komisar g. Avgust Tosti v ponedeljek, dne 10. marca 1941, izročil posle novimenuovanemu predsedniku Trgovinskoindustrijske zbornice v Ljubljani g. Karlu Čeču. S tem dnem je prenehala poslovati TOI zbornica ter posluje kot pravni naslednik od 11. marca 1941 naprej Trgovinskoindustrijska zbornica, katera po nalogu ministrstva vrši tudi delokrog bodoče Obrtniške zbornice do dne, ko bo prišla samostojna Obrtniška zbornica poslovati.

Spremembe na šentviški tramvajski progi

Električna cestna železnica bo zaradi hitrejšega prometa na šentviški progi v petek 14. t. m. odpravila nekatera manj važna postajališča do nadaljnjih odredb. Ker ne bo več postajališč pri stari cerkvi sv. Jerneja in pri gasilskem domu, bo tramvaj obstajal na izogibašči med dosedanjima postajališčima. Odpravljene bosta tudi postajališči

Svojcem sezonskih delavcev v Nemčiji

Svoje naših rojakov v Nemčiji, ki so tam na delu, opozarjamo, naj svojim sporocem, da je prinos kakih prihrankov R. M. v domovino nemogoče razven 10 RM v čeku. Zato jih opozorite, naj svoj zaslužek vsakomesečno redno pošiljajo domov, kar jim je omogočeno, seveda na predpisani način, t. j. da se nakazuje izvrši po firmi, pri kateri delajo. Pošlje se mesečno lahko 70 RM, ki se bodo tu izplačevalo po tečaju 15,30 za RM. Ako ima naš rojak v Nemčiji kak prihranek iz lanskega leta, ga lahko pošlje takoj v domovino, da bo tu zmezan po starem tečaju 14,30 din za RM. Potrebni pa so sledeči podatki: kje je delal in pri kom, kje se nahaja denar in koliko; kam naj se pošlje, točen naslov pošte. Ta slednja odredba pa velja le do konca maja t. l.

Jutri, v petek zvečer, bomo slišali v Ljubljani odlično zagrebško pianistko go. Doro Gusičev. Ga. Gusičeva je pianistka velikega formata, ki se je uveljavila z velikimi uspehi v umetniškem življenju doma, predvsem pa v tujini. Igrala je v najrazličnejših mestih Evrope, solistično, pa tudi s spremljevanjem velikih orkestrrov. Vsi kritiki hvajlijo njeno visoko umetniško igro, bila pa je deležna tudi močnega priznanja s strani koncertne publike. Ga. Gusičeva prireja v Zagrebu stalne koncerte, v Ljubljani pa bo nastopila kakor že omenjeno jutri zvečer na akademiji Društva prijateljev Golnika v veliki Filharmonični dvorani. Začetek bo ob 20. Na to koncertno prireditve, ki se bo vršila pod pokroviteljstvom ge. banice Nije dr. Natlačenove še prav posebno opozarjamo. Vstopnice v Knjižarni Glasbene Matice.

Bombaž za tekstilne tovarne prihaja

Maribor, 12. marca.

Nedavno smo pisali v »Slov. domcu« o hudi krizi, ki je zajela mariborsko tekstilno industrijo, ker je morala zaradi pomanjkanja bombaža in drugih surovin omejiti obratovanje na najmanjšo mero ter je odpuščala okrog 2000 delavcev in delayk. Opozarjali smo, da bo menda kriza kmalu ponehala, ker je naša država kupila v Rusiji in Turčiji že 15 milijonov kg bombaža. Te dni je dobila mariborska tekstilna industrija že prve pošiljke bombaža ter upa, da bodo dosegle še ostale, ki so ji dodeljene, tako da bo kriza glede zaposlitve delavstva precej ponehala ter se bo obratovanje vršilo skoraj normalno naprej. Prvi je prispel v Maribor pred dnevi ruski bombaž — vsega 30 vagonov. Ta bombaž nam je poslala Rusija preko Nemčije ter je bila na tovornih listih

Lepa papeževa proslava v Celju

Celje, 13. marca.

Snoči je Celje dostojno proslavilo drugo obletnico, odkar je sedanji sv. oče Pij XII. zasedel Petrov prestol. Slavnostni govor je imel gimnazijski ravnatelj g. prof. Bračko, pevsko društvo »Celjski zvon« pa je zapelo ob koncu proslave papežev himno in »Kristus kraljuje«. Proslave se je udeležilo veliko število celjskega občinstva, člani katoliških organizacij, katoliško-starešinstvo in številna mladina. Dvorana je bila slavnostno okrašena. Na proslavi je visela slika sv. očeta Pija XII., ovita v papežev zastavo, pred njo pa so stali slovenski fantje in dekleta v krojih in z zastavo.

Celjske novice

Drevi zborujejo v Celju celjski trgovci. Živinski in kramarski sejem bo v Celju v soboto, 22. marca.

Galicija. Kmečka zveza v Galiciji je imela preteklo nedeljo svoj občni zbor, katerega je počastil s svojim obiskom tudi g. senator Alojzij Miheličič. G. senator je s svojim zanimivim izvajanjem opisal pomen naše kmečke organizacije, kar je napravilo na poslušalce globok vtis. G. senator si je nato ogledal cesto Galicija—Lopata, ki je potrebna popravila. To cesto bodo kmalu začeli popravljati. Nato je bil občni zbor krajevne organizacije JRZ, na kateri je bil izvoljen stari odbor.

Celjsko okrožno sodišče je oprostilo palirja Nemca krivde smrtno nesreče pri gradnji palače OUZD v Vodnikovi ul. ker se je po izjavah prič prepričalo, da ga ne zadene krivda.

Na štiri mesece zapora je bil obsojen 32 letni žagar Klemes Jožef, ki je lani, 21. dec. v vinjenosti z nožem zabodel Turnška Makska ml. iz Nazarij v Savinjski dolini.

Sodišče je obsodilo na en mesec zapora pogodjono za dobo dveh let Pepelnaka Antona, Verbiča, Slemenška Antona, Kebliča Alfonza iz vojniške okolice, ker so se uprli lani orožnikom. Brejca Lovrenca, ki je prijel orožnika okrog vratu ter pripomogel, da je zasledovani Keblič Alfonz ušel orožnikom skozi okno, je bil obsojen na mesec dni zapora nepogojno, kazen pa so mu odložili do 1. maja.

Iz pisarne ZZZ. Po sklepu občnega zbora splošne skupine ZZZ v Celju bo pisarna ZZZ odprta vsak dan od 5 do 7 popoldne. Pisarna se nahaja v društvenem lokalu v Delavski zbornici, Razlagova ulica 5.

Praznik sv. Jožefa v Celju. Združenje trgovcev za mesto Celje je ugodilo prošnji Združenih slovenskih nameštencev, da bodo trgovine v območju celjske mestne občine letos na praznik sv. Jožefa, 19. marca, vse dni zaprte.

Na dve leti robije je obsodilo celjsko okrožno sodišče 55 letnega Znidaršiča Vinka iz Leskoveca pri Krškem, ker je izvajal ob raznih ljude v brežiškem okraju denar na ta način, da se je predstavil za konjača, pooblaščenega od okrajnega glavarstva ter da zastopa bolnega konjača iz Sevnice in je upravičen pobirati takso za pse. Posrečilo se mu je prevariti 18 oseb.

Zastrupil je. Pred celjskim sodiščem se je včeraj zagovarjal 27 letni Švajcel Karol iz Bukovja pri Bizeljskem. Sredi meseca januarja letos je uporabil pri Mariji Mačkovi, ki je bila noseča, tako sredstvo za odpravo plodu, da je Mačkova na posledičah zastrupitve umrla. Spdišče je Švajcelna obsodilo na leto dni strogega zapora.

Nad 15.000 din gotovine je izdala Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju za obdaritev revnih otrok.

S peči je padel leto in pol stari sin posestnika Lešnik Anton v Založah pri Polzeli in si zlomil desno nogo nad kolonom.

Nova žrtev tihotapske strasti. V včerajšnjemu poročilu o tihotapcih živega blaga na naši meji dodajamo, da so granicari ustrelili tovarniškega delavca Antona Volonterja, ki je hotel preiti mejo in ni počakal na svarilne kliče obmejnih stražnikov. Ponovno opozarjamo vse prebivalstvo, naj ne naseda brezvestnim tihotapcem, da ga ne zadene nesreča.

Naša beseda

Gorje mu, kdor postane suženj!

Prehitro smo se navadili na svobodo. Ob prevratu se je vse lopilo v opojnem veselju. Narodova duša je bila razgibana do skrajnih globin, da je vsepovod porajala ljudske pesnike in skladatelje, ki so petli o Jugoslaviji. Pa to veselje je kmalu potihnilo. Trebalo je živeti. Svetovna vojna je v štirih letih Evropo strahotno opustošila, obnova na vseh področjih je zahtevala trdo delo. Tudi našo novo državo je bilo treba izoblikovati in urediti sožitje med tremi jugoslovanskimi narodi, ki so si po jeziku in krvi sicer tako sorodni, kakor nobeni drugi evropski narodi, ki pa jih je tuje nasilje razdvojilo in odtujilo drugemu drugemu. V delu, skrbeh in preprikih je izobraženi sloj skoraj čisto pozabil, da je bila njegova prva naloga slehernemu slovenskemu človeku pomagati, da se popolnoma zave, kaj je svoboda in kaj nam je domovina. Tako doživlja marsikdo po dvajsetih letih samostojnega življenja sedanje odločilne dni morda manj pripravljen kakor ob prevratu. Godi se mu kakor človeku, ki je ozdravel. V boleznih je dobro vedel, da je ljubo zdravje proo in da bolniku nič ne pomaga ne bogastvo, ne najlepši zaslužek. Komaj pa ozdravi, že ob vsakdanjih skrbih pozabi na svojo glavno srečo: da je zdrav. Mora znova zboleti, da spet uvidi, kaj mu je zdravje. Ali moramo tudi svobodo najprej izgubiti, da vidimo, kaj nam je bila?

Mnogo je še neurejenega pri nas. Odnos med tremi bratskimi narodi, ki se je sicer zelo izboljšal, še vedno povzroča mala trenja. Tudi pri nas doma še ni vse v redu. Kmet komaj zmaguje velike davke, delavec ne more izveževati vseh svojih pravic, vinturji hodijo razčepani, stradajo in prezebrajo. Vse to izrabljajo tiste judževe duše, ki prihujeno prišepetavojo, kako tež meje: »Vidiš, kako se jim godi tam in tam... Saj bodo itak pridiš sem in napravili red. Ko bi le še skoraj...«

Pa slovenski človek je prepameten, da bi se dal zvabiti v zanko. Seveda nas tarejo težave, kateri narod pa je brez njih? Prav tako res pa je tudi, da lahko te težave premagamo edino mi sami, ako si ohranimo svobodo. Tujec pri nas ne bo iskral naše sreče, ampak svoje! Tiste sladkorne besede, ki jih širijo poluhnjeni plačanci, češ ta ali oni nam bo prinesel raj, so kakor ločeva piščal, ki vabi divjad pred strel. Da, raj na naši zemlji, pa za tujega gospoda, ne za domačega slovenskega delavca in vinitarja. Ali ste že kdaj slišali, da bi kdo kupil ali ukradel kravo, ker želi kravi dobro? Ali si je ne prilasti tako, ker jo hoče molziti ali zaklati? Ali ste že kje brali, da bi moderni narod zasedel tujo zemljo, ker hoče osrečiti njene prebivalce, ne pa, ker jo hoče zase gospodarsko izkoristiti?

Res je, da pri nas še ni vse v redu. Smo pač mlada država. Vsak novi gospodar mora nekaj leta garati, da se postavi na noge. Toda zaradi tega vendar ne bo prepustil svojega posestva sosedu, sam pa ostal za hlapca.

Če si ohranimo svobodo, si bomo počasi vse uredili. Gorje mu pa, kdor danes postane suženj! Nekje sem slišal zgubljenega človeka, ki je takele mladi: »Glavno je, da ne pride do vojne. Naj se kar visoki gospodje med seboj zmenijo: to je moje, to pa tvoje. Meni je vseeno, pod kom sem, davek moram itak povsod plačati. Človek božji, kje imaš pamet! Ali nič ne bereš? Ne gre za davek! Gre za tvojo vero, tvoj jezik, tvojo zemljo! Gre za vse! Da, predvsem za tvojo zemljo! Tudi naša lepa slovenska zemlja se marsikomu svetli...«

NOVE POŠTNE PRISTOJBINE

Belgrad, 13. marca. Poštni minister je od 5. februarja 1941 predpisal nove poštne takse, ki bodo začele veljati 1. aprila 1941.

Taksa za navadna pisma: a) krajevni promet: za pisma do 20 g teže znaša nova taksa 1,50 din, za težja od 20 g je pisemska taksa v krajevnem prometu ista kot za pisma v medkrajevnem prometu. b) Medkrajevni promet: za pisma težka 20 g 2 din, nad 20 g do 50 g 3 din, za pisma nad 50 do 250 g 4 din, za pisma nad 250 do 500 g 6 din, za pisma nad 500 do 1000 g 12 din, za pisma nad 1000 do 2000 g 18 din; c) mednarodni promet: v mednarodnem prometu je taksa ostala nespremenjena. Taksa za pisma, naslovljena na Bolgarijo, je enaka novi taksi za notranji medkrajevni promet.

Taksa za dopisnice: za odprte dopisnice je ostala taksa nespremenjena, za zaprte pa se je spremenila in znaša: v krajevnem prometu 1,50, v medkrajevnem prometu pa 2 din.

Taksa za pošiljanje malih zavojev: Če se zavoj odda na pošti, 7 din, če pa na stanovanju prejemnika, pa 10 din.

Priporočene pošiljke: a) notranji promet: za krajevni in medkrajevni promet 5 din; b) v medkrajevnem prometu in v prometu z Grčijo, Romunijo, Turčijo in Bolgarijo 5 din, za vse ostale države pa 6 din.

Povratnica: a) pri oddaji pošiljke za krajevni in medkrajevni promet 5 din, za mednarodni promet z Grčijo, Romunijo, Turčijo in Bolgarijo 5 din, za vse ostale države pa 5,50 din.

SELDON TRACE

KORAKI V NOČI

Roman s slikami

»Na žalost, naše delo se ne more vedno prilagoditi vsakim predpisom. Prosim, da smatrate ta razgovor za zelo važen!«

»A jaz prosim, da smatrate službo božjo še za bolj važno,« je hladno odgovorila miss Bugh. »Bodite tako dobri in me pustite iti!«

Brigadir ji je zastavil pot.

Miss Bugh je debelo pogledala.

»Ali naj sklepam, da me hočete zadržati s silo? V tem primeru morate imeti v rokah nalog za aretacijo! Sicer sem vas primorana javiti vašim starešinam!«

Brigadir se je zmedel.

»Tako nepopustljivo zadržanje sploh ni bilo mišljeno. Midva eva vas samo prosila, da nam posvetite nekaj trenutkov in odgovorite na zelo važna vprašanja! Zaradi tega eva prisiljena, da se obrneva do vas prav v tem času! To bi morali razumeti!«

Miss Bugh je odkimala.

»Pripravljena sem, da bom odgovarjala na vaša važna vprašanja po službi božji. Takrat bom tudi nekaj zelo važnega izjavila, in to bo veliko presenečenje za javlico, in to za vse meščanstvo. Ali pred tem moram dobiti dovolj moči, zato grem,« poprosil Boga nove duševne pomoči!«

Oba sta bila preselaba, da bi jo po tem

govoru preprečila pot. Vsega presenečenega brigadirja je vzel pod roko Guidlugh in ga vodil za gospodinjno.

V cerkvi sv. Janeza je bilo to jutro malo ljudi. Med prisotnimi sta bila polkovnik in njegova hčerka. G. Daxbury je sedel v isti klopi kot tadva, le na drugi strani. Za njimi je stal v senči velikega stebra mladi Darek Ricardo in gledal v hrbet lepe Marle. Miss Bugh je prišla zadnja v cerkev in se usedla na evoje staro mesto. Ničče ni opazil Guidlugh in brigadirja Bramleya, ko sta neopazno prišla v cerkev ter se usedla v zadnjo klop, da ne bi izgubila izpred oči miss Bugh.

Miss Bugh je klečala ter si z roko zakrivala obraz, a skozi prste je gledala vse prisotne. Ko je opazila Marle Datmar, od ljubosumnosti stisnila ustnice. Gotovo ji je bila nevoščljiva mladost in lepota. Nato je pogledala Daxburyja, ki je gledal podse ter se delal, kot da je ne vidi. Nazadnje je vzela svojo ročno torbico, kjer je imela svojo mašno knjižico in stekleničico s soljo za »okrepilo«.

Služba božja se je nadaljevala. Pastor je zapel s svojim pisajočim glasom, njegov glas in celo orgle pa je prevpil hreščeči glas miss Bugh.

»Molimo k Bogu,« je nazadnje dejal pastor.

Vsi verniki so poklekli. Le miss Bugh je obsedela. Glavo je imela priklonjeno obrnjeno proti policistoma, kot bi ju gledala z zmagoslavnim in posmehljivim pogledom. Ko je videla, da jo opazuje miss Marle je z mrzajo in prezirrom okrenila glavo. V tem času je občutila veliko bolečino. Vela je iz torbice steklenico in vdihavala. Zelo je pobledeła pod sminko. Pri zavijanju je obstala v irtem položaju, nepremična kot kip. Niti ni pela zadnje himne, niti ni pokleknila pri blagoslovu.

Končno je prav tako nepremično obstala,

ko so že vsi vstali, da gredo iz cerkve. Guidlugh je prvi opazil, da je mrtva in prihitel k njej.

XXII. POGlavJE

Preiskava.

Guidlughov ukaz je izredno močno odmeval pod oboki stare cerkve:

»Zaprte vrata!«

Pritekel je cerkovnik ter odrazil g. Daxburyja, ki je z razburjenjem opazoval vse to.

»Kaj se je zgodilo, g. brigadir? Za božjo voljo! Uboga ženska!«

»Zaprte vrata!« je ponovno zakričal Guidlugh in odrazil cerkovnika. »Ničče ne sme oditi iz cerkve! Ste razumeli?«

Vsi verniki so obstali kot kipi. Le doktor Marebble, tekmeč dr. Hadona, je pohitel k vratom, a se je ustavil, čim je slišal detektivovo povelje. Pastor je prišel k njemu in mu ves razočaran rekel:

»Prosim vas, hitro se vrnite, dr. Marebble! Kako strašno dogodek!«

Prijel je doktorja za rotav in ga odvedel v sredino cerkve.

Medtem ko je Bramley pasljivo pregledoval pod klopi, na kateri je sedela miss Bugh, se je Guidlugh obrnil k doktorju Marebbleju.

»Zopet se je izvršil umor,« je mirno rekel. »Ni pa nobenega vidnega orožja, niti sledu na telesu. A kljub temu je to umor. Ali hočete biti tako dobri, da me pustite, da jo pregledam? Odmaknite se malo, prosim!«

Prijel je za roko in otipal žilo, odprl veke in ji pogledal v oko. Nato je doktor

pomembno prikimal. Vedel je, da je miss Bugh zaposlena pri njegovem tekmeču Hadonu ter se mu je zdelo to zelo zanimivo.

»To je običajni primer srčne kapi. Ne verjamem, da bi se moglo sumiti v kakšno zločinsko dejanje.«

»A jaz trdim, da je to zločin,« je trmasto ponovil Guidlugh. »Prosim vas, da mi oprostite, ker vam nasprotujem, sem pa prepričan, da je to umor.«

»Ni moja navada, da bi mi dovoljeval nestrokovnjakom, da bi mi oporekali. Vas lahko vprašam, kakšen razlog imate za to trditve?«

Detektiv je prikimal in pokazal svojo beležnico.

»Lahko, gospod! Povem vam, da bi morala miss Bugh čez nekaj trenutkov dati policiji važne izjave. Vidite pa, da se je nekdo našel, ki je za to vedel in je moral to preprečiti za vsako ceno. Vem, gospod doktor, da se pogosto razlagajo taki dogodki z naključjem, ali tokrat me taka razlaga ne zadovoljuje.«

Obmolknil je, zmajal z glavo in nadaljeval:

»Potolčen sem... Zločinec me je prehitel... Se deset minut in bi zvedel resnico... Ali hočete biti tako dobri, gospod doktor, in izvršiti ponovni pregled v oblačilnici, a jaz bom med tem časom izpraševal ljudi, ki so tu. Sicer nimam nobenega razloga, da bi sumil koga od vernikov. Vseeno pa moram ugotoviti po kakšnem redu so prišli v cerkev, ter če se ni mogoče kaj neobičajnega dogodilo, preden se je začela služba božja.«

(Dalje sledi)